

BESLUT
2020-04-09 Ärendenr:
NV-01525-18

Fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län

Beslut

Naturvårdsverket fastställer med stöd av 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn miniminivåer för förekomsten av björn för rovdjursförvaltningsområden och län enligt tabell 1 nedan. Detta beslut ersätter beslutet om fastställande av miniminivåer för björn från den 30 oktober 2014 (dnr NV-00552-14) som härmed upphävs.

Beslutet gäller som längst till och med den 09 april 2025. Nya miniminivåer kan fastställas under perioden.

Naturvårdsverket beslutar att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas, se bilaga 2.

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för björn för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för björn i antal föryngringar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Norra Roddjursförvaltningsområdet	90	900
Norrbotten	22	220
Västerbotten	16	160
Västernorrland	15	150
Jämtland	37	370

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för björn för respektive län och förvaltningsområde.

	Fastställda miniminivåer för björn i antal föryngringar:	Antal individer med gällande omräkningsfaktor:
Mellersta Rovdjursförvaltningsområdet	50	500
Dalarna	24	240
Gävleborg	25	250
Stockholm	-	-
Uppsala	-	-
Värmland	1	10
Västmanland	-	-
Västra Götaland	-	-
Örebro	-	-
Summa hela landet	140	1 400

Bakgrund

Juridiska förutsättningar för fastställande av miniminivåer

Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (FOF) innehåller bestämmelser om förvaltningen av de stora rovdjuren. Det framgår av 1 § FOF att förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Av 4 § FOF framgår att länsstyrelserna ska lämna förslag på det minsta antal föryngringar per år som förvaltningen ska syfta till att upprätthålla (miniminivå) för förekomsten av björn, varg, järv och lo i länet. Förslaget ska lämnas till samverkansrådet. Samverkansrådet ska lämna förslagen för respektive art till Naturvårdsverket för rovdjursförvaltningsområdet samt för vart och ett av de län som ingår i området.

Berörd viltförvaltningsdelegation ska pröva frågor om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som enligt 4 § första stycket FOF ska lämnas till samverkansrådet enligt 4 § första punkten förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och länen enligt 5 § FOF. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

6 § FOF anger att Naturvårdsverket minst en gång vart femte år ska se över fördelningen av miniminivåerna.

Processen för att fastställa miniminivåer

I april 2018 beslutade Naturvårdsverket om en vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur (rapport 6829)¹. Vägledningen förtydligar hur processen kommer att gå till och vilka principer som Naturvårdsverket kommer att tillämpa då Naturvårdsverket slutligen fastställer nya miniminivåer för rovdjur.

Naturvårdsverket begärde formellt den 20 april 2018, i och med vägledningen, att länsstyrelserna skulle komma in med förslag på miniminivåer för björn och järv i respektive län och rovdjursförvaltningsområden senast 17 september 2019 (dnr NV-01525-18). Länsstyrelserna har därefter begärt och fått ytterligare tid för att möjliggöra regional förankring av förslagen.

Den 21 februari 2020 hade samtliga Samverkansråd inkommit med kompletta förslag till miniminivåer, se bilaga 1.

Juridiska förutsättningar för delegering av beslutanderätten för licensjakt

Enligt 24 a § jaktförordningen (1987:905) (JF) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d § JF, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § FOF.

Inventering och omräkningsfaktor

Den senaste nationella populationsberäkningen för björn genomfördes 2017 av det Skandinaviska björnprojektet. Beräkningen baseras på dels spillningsinventeringar som genomförts i vissa län och dels trender i de björnobservationer som jägarna samlat in (Björnobs). Resultatet visar att det finns cirka 2 900 björnar i Sverige, vilket är ungefär lika många björnar som det var 2013 då den föregående nationella populationsberäkningen genomfördes. Även på länsnivå är det i stort sett oförändrade antal björnar.

För att beräkna det totala antalet björnar används en omräkningsfaktor. Denna omräkningsfaktor har fastställts till att en föryngring motsvarar 10 björnar.

Björnen förekommer allmänt i Sverige från nordligaste Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län och norrut. Den svenska björnstammen utgör huvuddelen av den skandinaviska populationen där endast ett fåtal reproduktioner, det vill säga honor som föder ungar, förekommer i angränsande norska områden.

Tidigare beslut

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Det nya referensvärdet för minsta populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för björn i Sverige rapporterades till 1 400 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-02653-18, NV-03088-19).

¹ [Vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur \(rapport 6829\)](#)

Skäl

Beslut om miniminivåer ska enligt Naturvårdsverket tillgodose följande principer:

- att säkerställa att de nationella referensvärdena inte understigs
- att bidra till att genomföra regionaliseringen av rovdjursförvaltningen
- att samma utgångspunkter används för fördelning i alla förvaltningsområden samt mellan förvaltningsområden och län

Naturvårdsverket ska enligt 5 § FOF fastställa miniminivåerna

- inom ramen för de **nationella målen** för respektive art och
- med beaktande av arternas **naturliga utbredningsområden**

Naturvårdsverkets bedömning är att de **nationella målen** rörande antal är att arterna ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt prop. 2012/13:191. Gynnsam bevarandestatus för de stora rovdjuren bedöms utifrån flera olika kriterier som rapporteras till EU vart sjätte år. Bland annat rapporteras referensvärde för utbredningsområde och referensvärde för antal djur. Referensvärde för utbredningsområde rörande björn är att arten ska förekomma inom alpin och boreal region. Detta motsvaras av det utbredningsområde som anges för björn i prop. 2012/13:191 (s. 40), vilket också är det område där björnstammen finns i Sverige. De beslutade referensvärdena beskriver det lägsta antal som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Miniminivåerna sammantaget måste därför motsvara minst de nationella referensvärdena för arterna och på detta sätt säkerställs att de **nationella målen** inte underskrids.

För att kunna fastställa miniminivåer som inte överstiger den nationella referensnivån och även säkerställer att gynnsam bevarandestatus upprätthålls måste miniminivåerna utgå från var föryngringar faktiskt finns på rovdjursförvaltningsområdesnivå, inte förväntade eller en önskad framtida spridning mellan rovdjursförvaltningsområdena. Länsstyrelserna kan föreslå miniminivåer som är högre än det antal som har fastställts vid inventeringen i det aktuella länet, förutsatt att summan av länens miniminivåer inom ett rovdjursförvaltningsområde motsvaras av föryngringar i fastställda inventeringsresultat i förvaltningsområdet. Detta överensstämmer med Naturvårdsverkets vägledning i denna fråga² Miniminivåerna kommer att revideras allteftersom spridning sker inom arternas **naturliga utbredningsområde**.

Miniminivåer för björn

Naturvårdsverket bedömer att det bäst tillgodoser de politiska målen för rovdjursförvaltningen att besluta om miniminivåer som är så låga som möjligt utan att det riskerar att äventyra att en gynnsam bevarandestatus för arten kan uppnås och bibehållas. Naturvårdsverket fastställer därför miniminivåer som sammantaget motsvarar det nationella referensvärdet.

Naturvårdsverkets sammantagna bedömning är att de inkomna förslagen motsvarar det nationella referensvärdet på 1 400 individer för arten vid användande av den nu gällande omräkningsfaktorn för björn.

² [Vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur \(rapport 6829, s.21\)](#)

Naturvårdsverket bedömer att samverkansrådets samtliga förslag till miniminivåer för län och rovdjursförvaltningsområden för björn är förenliga med rovdjurspolitiken och att det finns förutsättningar att fastställa de föreslagna nivåerna i enlighet med 5 § FOF. För Södra och delar av Mellersta rovdjursförvaltningsområdet är inte miniminivåer för björn aktuella eftersom det är utanför artens referensutbredningsområde.

Revidering av miniminivåer

Naturvårdsverket ska enligt 6 § FOF minst en gång vart femte år se över fördelningen av de regionala miniminivåerna. Naturvårdsverket beslutar därför att fastställa dessa som längst till och med den 09 april 2025.

Naturvårdsverket har den 4 dec 2017 hemställt till regeringen om ändringar av regelverket i syfte att slopa de länsvisa miniminivåerna. Då besked om eventuella ändringar av gällande regelverk inte kommer att vara klara innan miniminivåer fastställs, bedömer Naturvårdsverket att det är nödvändigt att fastställa miniminivåer i antal föryngringar på både läns- och förvaltningsområdesnivå. Fastställda miniminivåer gäller som längst i fem år. Om ett samverkansråd finner det lämpligt kan det initiera processen att se över miniminivåerna tidigare. Även Naturvårdsverket kan begära in förslag för att fastställa nya miniminivåer tidigare om det finns skäl. Sådana skäl kan t.ex. vara att fler föryngringar inventeras i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Beslutets verkställande och kungörelse

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett beslut gäller utan hinder av att det överklagas. Beslutet är förenat med ett verkställighetsförordnande då det är av stor vikt att arbetet med licensjaksbesluten kan påbörjas inom länen.

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Beslut har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Claes Svedlindh, föredragande, biträdande avdelningschefen Gunilla Ewing Skotnicka, enhetschefen Marcus Öhman, vilthandläggarna Erica Stigblom, Hanna Dittrich Söderman, Klas Allander och viltjuristen Andreas Ahlén.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Claes Svedlindh

Bilaga:

1. Förslag på miniminivåer från samverkansråden
2. Hur beslutet överklagas

Sändlista

Samtliga länsstyrelser

Kopia till

Sametinget

Viltskadecenter

Skandinaviska björnprojektet

Miljödepartementet

Näringsdepartementet

Statens jordbruksverk

Nationella rovdjursrådet

Polismyndigheten

Statens veterinärmedicinska anstalt

Naturhistoriska riksmuseet

Miljödirektoratet, Norge

Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Koncessionssamebyarnas intresseförening

Bilaga 1

Förslag på miniminivåer från samverkansråden

Norra rovdjursförvaltningsområdet

	Föryngringar björn
Norrbottn	22
Västerbotten	16
Västernorrland	15
Jämtland	37
Total	90

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

	Föryngringar björn
Dalarna	24
Gävleborg	25
Stockholm	-
Uppsala	-
Värmland	1
Västmanland	-
Västra Götaland	-
Örebro	-
Total	50

Bilaga 2

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket, adress:

Naturvårdsverket 106 48 Stockholm, alt registrator@naturvardsverket.se

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.